

https://szczecin.tvp.pl/54694392/76-lat-polskiej-administracji-w-szczecinie-urodziny-miasta?fbclid=IwAR1aYBRmo-T-lbjtJBrdw5hfvmlBWuA9BgRbXQnH_gCpXxD5Y0gsKmRqjcU

76 lat polskiej administracji w Szczecinie. Urodziny miasta [WIDEO]

Radosław Plecan / kb 2021-07-05 | SZCZECIN

UDOSTĘPNIJ:

76 lat polskiej administracji w Szczecinie. Urodziny miasta

Szczecin obchodzi 76. urodziny. W tym roku bez hucznych obchodów i bez tradycyjnego tortu, z historią w roli głównej, bo to ona jest tu najważniejsza, skomplikowana i barwna. Dokładnie 76 lat temu, po raz trzeci i już ostateczny, miasto zostało przejęte przez polskie władze, które wraz z mieszkańcami zaczęły pisać polski rozdział Szczecina.

Z okazji urodzin miasta odbyła się uroczysta sesja Rady Miasta, gdzie uhonorowano tych, którzy Szczecin rozślawiają. Wręczono medale za zasługi dla miasta, Szczecin zyskał też dwóch nowych ambasadorów. - Od zawsze czułem się szczecinianinem, odkąd przyjechałem tutaj jako małe dziecko i nigdy nie opuściłem miasta dłużej niż na trzy miesiące – mówi Marek Ostrowski, kier. Kliniki Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej PUM w Szczecinie. - Mówię dobrze o Szczecinie i to jest duma powiedzieć, tak jestem ze Szczecina – dodał Tomasz Licak, saksofonista, kompozytor.

Szczecin to miasto o wyjątkowej historii, o czym świadczą dokumenty i mapy dotyczące przejęcia miasta przez polskie władze po II wojnie światowej. Znalaziono je przypadkiem w sali sesyjnej magistratu. Teraz trafiły do szczecińskiego archiwum.

- Część tych dokumentów jest bardzo atrakcyjna z punktu widzenia historyka czy też osób zajmujących się historią miasta Szczecina - wyjaśnia dr hab. Krzysztof Kowalczyk, dyr. Archiwum Państwowego w Szczecinie.

Wyznaczona granica na odcinku Gryfina i Świnoujścia była konsekwencją ustaleń polsko-sowieckiej komisji granicznej. Wśród archiwaliów znajduje się też dokument informujący o wywieszeniu przez pierwszego polskiego prezydenta Szczecina, Piotra Zaremby – polskiej flagi na gmachu dzisiejszego Urzędu Wojewódzkiego.

- Szczecin cały czas odkrywa przed nami jakieś aspekty swojej niezwyklej historii. Historii, którą my piszemy już od 76 lat już w Polsce. Natomiast ona jest dużo szersza i dużo bardziej skomplikowana. Myślę, że tą historią można by było obdzielić wiele miast w Europie – powiedział Piotr Krzystek, prezydent Szczecin.

Pierwsze wzmianki o polskim Szczecinie pojawiły się w 1943 roku na konferencji w Teheranie, potem w Jałcie. Ostateczna decyzja zapadła jednak dopiero w Poczdamie. Jednak życie weryfikowało te ustalenia. Po zajęciu Szczecina przez Rosjan - polska administracja dwukrotnie musiało opuścić miasto.

Dopiero 3 lipca w Berlinie radziecki marszałek Żukow poinformował, że Szczecin jest polski, a 5 lipca doszło do oficjalnego, ostatecznego przekazania Szczecina władzy polskiej administracji. Dzień później rozpoczęło się praktyczne przejmowanie instytucji przez polskich urzędników.

- Głównym rozgrywającym byli Sowieci aż do momentu, kiedy trzymali port, bo wtedy trochę się ze swoją władzą cofnęli. Rola prezydenta Zaremby była bardzo trudna i ciężka, bo on musiał wszystko uzgadniać. Musiał być na bieżąco w kontakcie z komendantami sowieckimi – tłumaczy dr Wojciech Lizak, historyk, antykwariusz.

5 lipca prezydent Piotr Zaremba mógł rozwinąć skrzydła i budować polski Szczecin. - Trzeba pamiętać o organizowaniu polskiej administracji, ściąganiu fachowców od gospodarki komunalnej, tj. tramwajarze, wodociągowcy, czyli tworzenie polityki faktów dokonanych, a także zajmowaniem się wysiedlaniem ludności niemieckiej - wyjaśnia Krzysztof Zaremba, wnuk Piotra Zaremby. W dniu, gdy Szczecin ostatecznie przekazywano polskiej administracji, w mieście było 1,5 tysiąca Polaków i 80 tysięcy Niemców.

Źródło:

TVP3 Szczecin